

**DET KONGELIGE
ARBEIDS- OG SOSIALDEPARTEMENT**

Kommunal- og regionaldepartementet
Postboks 8112 Dep
0032 OSLO

KOMM OG REG DEP	
12 DES 2005	
05/2258-139	
Ark	139
Avd.	BB / BY / GAH

Deres ref
05/2258-1 GAH

Vår ref
200502984-/ILH

Dato
05.12.2005

Høring - NOU 2005:12 Mer effektiv bygningslovgivning II

Vi viser til brev med vedlegg mottatt 20. juli 2005 fra Kommunal- og regionaldepartementet.

Vi gjør for ordens skyld oppmerksom på at en del av forslagene i NOU 2005:12 gjelder spørsmål som også er behandlet i NOU 2005:8 Likeverd og tilgjengelighet, som er på høring med frist 30.12. 2005. Vi tar forbehold om å komme tilbake med endelige standpunkter i forbindelse med behandlingen av denne. Vi imøteser at de berørte departementene samarbeider om disse spørsmålene. Under følger merknader til de enkelte kapitler:

Kapittel 7. Lovens formål

Arbeids- og sosialdepartementet ser det som viktig at prinsippet om universell utforming er tatt inn som et særskilt angitt grunnhensyn i lovens § for 1-1 og den store betydning dette vil ha for synliggjøring og et sentralt virkemiddel som tolkingsfaktor ved anvendelsen av enkeltbestemmelser i loven.

Kapittel 11. Byggteknisk nemnd

Arbeids- og sosialdepartementet støtter utvalgets forslag om innføring av en byggteknisk nemnd, jfr. lovens § 32. En slik nemnd vil være nyttig for å imøtekomme de funksjonsrettede kravene i teknisk forskrift, og nettopp tydeliggjøre, konkretisere og være en kunnskapsutvikler når det gjelder prinsippet om universell utforming.

Kapittel 13. Søknadssystem og saksbehandling i byggesaker

Arbeids- og sosialdepartementet vil slutte seg til de samlede grep som foreslås i

Postadresse
Postboks 8019 Dep
0030 Oslo

Kontoradresse
Einar Gerhardsens plass 3

Telefon
22 24 90 90
Org no.
983 887 457

Administrasjons- og
budsjettavdelingen
Telefaks
22 24 87 11

Saksbehandler
Inger-Lise Hansen
22 24 8423

byggesaksprosessen for å kvalitetssikre og etterleve regelverket. Supplert med planlovutvalgets lovforslag om medvirkning, gir dette et godt utgangspunkt for å bedre tilgjengeligheten og brukbarheten. Vi vil imidlertid kommentere at skal dette ha den ønskede effekt, er det avgjørende at de ulike aktører og spesielt kommunen som saksbehandlingsinstans, har kunnskap og kompetanse på universell utforming og hva prinsippet konkret kan bety for den enkelte byggesak.

Arbeids- og sosialdepartementet ser det som positivt at utvalget vektlegger forhåndskonferansen som et viktig verktøy. Utvalget antar at kommunen i saker som for eksempel gjelder bygg for allmennheten, vil finne det naturlig å vurdere deltakelse fra organer eller organisasjoner som kan belyse brukbarhets- og tilgjengelighetsproblematikk, jfr. kap. 23.10.2. Av forenklings- og effektiviseringshensyn begrunner utvalget at de ikke har funnet grunnlag for å foreslå en absolutt plikt for kommunen til å innkalle berørte i bestemte saker. Arbeids- og sosialdepartementet anbefaler et nært samarbeid, i denne tidlige fase av en byggesak, mellom kommunens saksbehandlere og råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne.

"Lov om råd eller anna representasjonsordning i kommunar og fylkeskommunar for menneske med nedsatt funksjonsevne" ble vedtatt i Odelstinget 9. juni 2005, og vil gjelde fra neste kommunestyreperiode. I lovens formålsparagraf, § 1 heter det at kommuner og fylkeskommuner skal sørge for at mennesker med nedsatt funksjonsevne blir sikret en åpen, bred og tilgjengelig medvirkning i arbeid med saker som er særlig viktig for mennesker med nedsatt funksjonsevne.

Kapittel 14. Dispensasjon

Som allerede berørt under kapittel 7 Lovens formål, ser vi vidtrekkende, positive konsekvenser av at prinsippet om universell utforming er inntatt i formålsparagrafen. Ved behandling av dispensasjonssøknader etter § 21-10, vil dette måtte bety at prinsippet står sterkt når det gjelder utfallet av søknaden.

Arbeids- og sosialdepartementet har merket seg bygningslovutvalgets synspunkter om ikke å kunne tiltre lovforslaget som er inntatt i NOU 2005:8 Likeverd og tilgjengelighet, § 11 femte ledd, når det gjelder en særskilt klageregel for dispensasjonsavgjørelser vedrørende universell utforming av bygg og anlegg. Vi kommer tilbake til dette i forbindelse med behandlingen av denne utredningen.

Kapittel 17. Tilsyn

Arbeids- og sosialdepartementet vurderer det som et viktig, gjennom lovs form, å styrke kommunenes tilsynsplikt og klargjøre hva plikten består i, også for ivaretagelse av tilgjengelighets- og brukbarhets hensynet i byggesaker, jf. § 25-1 og § 25-2. Vi vil understreke behovet for høy faglig kompetanse og tilstrekkelige personalressurser dersom dette skal ha den ønskede effekt. Vi vil støtte utvalgets forslag om utarbeidelse av tilsynsrutiner gjennom forskrift. Dette tror vi vil ytterligere bidra til å effektivisere og kvalitetssikre tilsynsarbeidet.

Grunnlaget for sikkerhet, helse og arbeidsmiljø på bygge- og anleggsplasser legges av de prosjekterende. Dersom de prosjekterende ikke tar hensyn til sikkerhet, helse og arbeidsmiljø ved prosjekteringen, øker potensialet for ulykker i forbindelse med utførelsen. I forslaget § 23-5 om ansvarlig utførende er det i andre ledd gitt en henvisning til § 28-2 om sikringstiltak ved byggearbeid mv. I bestemmelsen om ansvarlig prosjekterende i § 23-4 er det ikke gitt noen tilsvarende henvisning. Vi mener det bør vurderes å ta inn en slik henvisning, for eksempel ved at følgende formulering tas inn som et nytt andre ledd i § 23-4:

"Ansvarlig prosjekterende er ansvarlig for at prosjekteringen tar hensyn til de plikter som følger av § 28-2."

Kapittel 18. Oppfølging av ulovlige byggearbeid mv

Arbeids- og sosialdepartementet ser på utvalgets forslag til et nytt ulovlighetskapittel, jf. kapittel 37, § 37-1 til § 37-9 som et viktig virkemiddel for at tilgjengelighetskravene i lovverket etterfølges.

Kapittel 19 Materielle bestemmelser

Vi ser positivt på utvalgets forslag om endringer i bestemmelsene om den ubebygde del av tomta, fellesareal, jfr. lovens § 28-7. Her stilles det funksjonskrav om at opparbeidet uteareal på tomta skal kunne brukes av alle, noe som vil bety en styrking av prinsippet om universell utforming som premiss for utformingen. Vi forutsetter at dette vil nærmere bli tydeliggjort gjennom forskrift.

Vi ser også positivt på utvalgets forslag til bestemmelsen om overordnet krav til brukbarhet og forsvarlighet til tiltaket, jfr. lovens § 29-2. At tiltakets funksjon knyttes opp mot kravet om at det skal kunne brukes av alle, vurderer vi som hensiktsmessig. Vi vil sterkt understreke betydningen av at brukbarhetskravet konkretiseres og nærmere redegjøres for gjennom forskrift og veiledning til forskrift, med universell utforming som det grunnleggende prinsipp.

Kapittel 20. Forholdet til eksisterende bebyggelse

Bygningslovutvalget har etter en samlet vurdering ikke funnet å kunne gå inn for en utvidelse av lovgrunnlaget når det gjelder å bringe eksisterende bygningsmasse rett mot allmennheten opp på et forsvarlig tilgjengelighets- og brukbarhetsnivå. Her har Syse-utvalget en annen vurdering i NOU 2005:8.

Dette er et av hovedspørsmålene i oppfølgingen av Syse-utvalgets utredning. Som nevnt innledningsvis imøteser vi at de berørte departementene vil samarbeide om dette arbeidet.

Med hilsen

Tone Westlie
Tone Westlie (e.f.)
avdelingsdirektør

Vargen Balh Shantz
for Inger-Lise Hansen
rådgiver